

HORMONES, GUIX, ETC. COM EL POBLE DE L'OBÈLIX

DAVID CIRICI
Escriptor

Eés evident que els nostres alumnes, i els nostres fills, llegeixen poquíssim, per no dir gens, i no els fa cap vergonya confessar-ho. Creuen que la lectura és una opció personal, i no una necessitat, de manera que diuen que no llegeixen amb la mateixa alegria que podrien dir que no practiquen l'esgrima o que no mengen cargols.

Ja no llegeix ningú? No! Com el petit poble de la Bretanya on viu l'Obèlix, encara hi ha petits nuclis de resistència. Tenim alumnes que llegeixen molt. Però si mirem què llegeixen veurem que bona part d'ells, de vegades compulsius, se serveixen de la lectura per passar l'estona i llegeixen llibres que els aporten ben poc. Llegir és una altra cosa. Fa uns dies, Eduardo Mendoza deia que les campanyes de foment de la lectura s'equivoquen amb la promesa que els llibres són divertits, distrets i emocionants. Perquè les bones lectures demanen un esforç, i les campanyes haurien de parlar d'aquest esforç i del que en podem treure a canvi. En aquest sentit, un dels errors que cometem pares i professors és el fet de considerar que ja està bé que els nois llegeixin qualsevol cosa mentre llegeixin. Mendoza

diu que, per llegir segons què, més val que no llegeixin.

No podem caure en la trampa de fomentar la lectura fàcil i evasiva per mirar de competir amb les màquines i els *youtubers*. Ni pensar que el que és important és que mantinguin l'hàbit, amb l'esperança que ja tindran ocasió, més endavant, de llegir coses importants.

Hi ha ben pocs llibres que connectin tant amb

els adolescents com *El vigilant en el camp de sègol*, de Salinger. Però un llibre com aquest als lectors d'aventures els pot semblar avorrit. Tampoc hi ha grans aventures a *La metamorfosi*, de Kafka. Però si el llegim descobrirem que la literatura pot parlar de nosaltres com si els escriptors ens veiessin per dins. Aquesta és la mena d'experiència que fa que la literatura sigui una forma de coneixement.

No cal, però, que siguem sempre tan transcendents. L'educació sentimental també està feta de lectures menys profundes. Però els hem d'exigir que, si més no, ens ofereixin un imaginari potent, amb personatges com ara el capità Nemo, l'Oliver Twist, en John Silver, el capità Haddock, en Charlie Brown o la Castafiore. Si no, llegir és perdre el temps.*

Les bones lectures demanen esforç, i hauríem de parlar d'aquest esforç i del que en podem treure a canvi

L'EXPLORADOR REPRIMIT

HE NASCUT AQUÍ PERÒ NO SÓC D'AQUÍ

Vaig passant carrers. Mare de Déu del Mar, de les Neus, de l'Esperança, Santa Maria... Creuo Sant Damià, Sant Cosme, Santa Llúcia... Cap carrer sembla estar fora del santoral o del martirologi. Sóc en un barri d'una ciutat del Vallès i busco un local juvenil on haig de fer una reunió amb adolescents per parlar dels recursos que necessiten. Començo la trobada i no arribo a descobrir que estic entre nois i noies de famílies amb origen marroquí fins que no es barallen en àrab (després m'expliquen els educadors que més d'una tercera part de les famílies del barri ple de verges i sants ho són). Si m'hagués deixat portar pels estereotips estètics tan sols hauria parat la mirada en dues noies que porten mocador. En un dels extrems de la taula, dos nois amb estètica hip-hop (gorra inclosa) em fan pensar en nois d'origen sud-americà. Però també són catalans d'origen magribí.

La meua capacitat analítica acaba de fer crisi quan la noia estudiant de batxillerat que tinc davant –atractiva i estèticament a l'última moda– diu que no és catalana, que ha nascut aquí, que ha estudiat i viscut aquí però que és marroquina. Provoco el debat i es reafirma: “Sóc marroquina, àrab i musulmana”. Poso en crisi la nacionalitat, el territori i fins i tot la religió. Confessa que no prega, no deu anar a cap mesquita i no sap gaire de l'islam, però es defensa dient: “És la meua fe”. Bona part dels nois i noies, igual de perduts, li fan costat.

Quan passem als nòvios diu que de cap manera s'enamorarà d'un Justin Bieber català per molt atractiu que sigui. Haurà de ser un marroquí. La noia amb mocador i aparença de submissió cultural li respon que “l'amor no té fronteres”. Pel que diu sembla una jove que pensa i vol ser lliure. Una altra noia amb mocador demana que canviem de tema, però quan s'acaba el temps vol seguir parlant de moltes qüestions que preocupen la seva adolescència.

¿Com es viu el caos adolescent enmig del caos social, immers en un món de contradiccions culturals, sense trobar la forma de mantenir fidelitats i accedir a la felicitat dels desitjos? Encara n'hi ha que parlen d'aquests nois com a immigrants, i diuen que no s'han volgut integrar i altres simplicitats similars. Potser la pregunta és més senzilla. Quan no saps d'on vénis i dubtes de quin món et deixaran formar part ¿com es gestiona la presència d'un amic amb dret a roce?*

JAUME FUNÈS
Psicòleg i educador